

SLOVENSKI NAROD.

čakna vsak dan svečer izvzemši nedelje in praznike ter veja po pošti prejemam na avstro-ugarsko dežele za vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 4 K, na pol leta 12 K, na četr leta 5 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne petti-vrste po 14 h, če se oznanila tista enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knaflovih ulicah št. 5. — Upravnemu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Pesamekno številko po 10 h.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladne vamo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovite, da pošiljanje ne preneha in da dobé vso številke.

„SLOVENSKI NAROD“
volja v Ljubljani na dom dostavljen:
Vse leto .. K 24— | Četr leta .. K 6—
Pol leta .. „ 12— | En mesec .. „ 2—
V upravnemu prejemam na mesec K 1·90.
Z pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:
Vse leta .. K 25— | Četr leta .. K 6·50—
Pol leta .. „ 13— | En mesec .. „ 2·30—
Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko
in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnevom,
a hkrat se mora poslati tudi naročnina,
dragate se ne oziramo na dotedno na-
ročilo.

Pri reklamacijah naj se naveže vedno
dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku
naročnini brez ozira vsakemu, kdor je
ne vpošlje o pravem času.

Upravnivo „Slovenskega Naroda“.

Klerikalna hinavščina.

V Škednju pri Trstu so klerikali v pondeljek ustanovili bralno društvo, iz katerega bodo poskusili agitirati za ustanovitev klerikalne stranke in razbiti solidarnost, ki vla- da med tržaškimi Slovenci.

Ljubljanski govornik na tem shodu je nastopil v ovčji obleki, saj odkritosrčno ni smel govoriti, sicer bi ga bili ljudje morda posadili pred vrata. Zato je nastopil kot krotka oveca in šel v svoji hinavščini tako daleč, da je zatrjeval:

»Duhovnik igra pri nas ravno isto vlogo, kot najmanjši naš član. Nima nobene večje pravice. Spoštuemo ga pa, ker je najizobraženješ.«

Pravijo tudi, da smo needinoz zasejali. Pa ni res. Edini so bili v Škednju ljudje le v toliku, v kolikor so slepo verjeli nekatemer magnatom. Resnična edinost pa to ni, ker se opira na nesamostojnost na eni, terorizem na drugi strani.«

Take fraze je ljubljanski govornik klatil na pondeljskem shodu v Škednju. Človek se mora na glas zasmehati, če jih čita, občudovati pa mora pogum, s katerim je mož prodajal tako gorostasno hinavstvo.

LISTEK.

Spomin na preteklost.

(Konec.)

Sin cesarice Marije Terezije, cesar Jožef II., je postopal še energičneje in so ž njim soglašali in ga podpirali vsi škofje, posebno na vdušeno ljubljanski škof Herberstein. Na Kranjskem je cesar Jožef s patentom z dne 12. januarja 1782 razpustil naslednje samostane:

1. Kartuzijanski samostan v Bistri pri Vrhniku, ki je bil ustanovljen leta 1269. in kjer je ob razpustu živel 13 menihov s 3 fratri; premoženja se je dobilo 201.926 gld.;

2. samostan klaris in v Ljubljani, v katerem je bilo 23 večinoma plemiških redovnic, en spovednik in en kapelan; premoženja se je dobilo 156.036 gld.;

3. samostan klaris in v Škofiji Loka, ki je bil ustanovljen leta 1358. Samostansko poslopje je cesar prepustil uršulinkam. Premoženja se je dobilo 80.079 gld.;

4. samostan klaris in v Mekinah pri Kamniku, ustanovljen leta 1287. kjer je prebivalo 13 redovnic

Duhovnik ni v klerikalni stranki nič več kot najmanjši član! Kako smešno. Kaj bi bil ves klerikalizem brez duhovščine. Sploh bi ga ne bilo, kajti klerikalne stranke so samo in edino duhovske stranke, pri katerih se porabljo lajiki le kot paradni simboli in kot priganjači, sicer pa nimajo ničesar govoriti in ničesar odločevati. Klerikalne stranke so cerkvene organizacije, ustanovljene v svrhu, da vpliva cerkev po njih tudi v državnih in posvetnih zadevah. Te stranke slone na moči in veljavi duhovščine in bi brez cerkve izginile čez noč. Klerikalci niso drugega kakor vojščaki cerkvenih poglavjarjev, kakor so bili janičarji vojščaki turških sultanov.

O kaki enakovrednosti in enakopravnosti med pristaši klerikalne stranke še govora ni. Vrhovni poslovnik je škof in škofova volja je postava za duhovnike in volilce. Samostojnosti v mišljenu in v dejavnih seveda še sledu ni, ker mora biti duhovnik škof pokoren kakor pes svojemu gospodarju, duhovnik pa je naravni vodja klerikalizma v svojem okraju.

Vsa moč klerikalizma izvira iz njegove organizacije. Te organizacije pa ni ustvarila stranka, marveč cerkev. Škof ima duhovščino v rokah in vlada ž no v stranki kakor se mu ljudi, absolutno kakor turški sultani. Duhovščina pa zganja ljudstvo v klerikalni tabor. Duhovščina preparira ljudstvo v cerkvi in izven cerkve v klerikalnem smislu, in čim večja je nevednost in nesamostojnost ljudstva, toliko laglje delo ima duhovnik. Kdor se pa ne da poneumniti, kdor ima kaj samostojnosti, kdor se ne ukloni duhovnikovi avtoriteti, zoper tega uporabljo duhovniki najhujša sredstva terorizma, kruto in brezobjurno, kakor znajo samo klerikalci.

Ljubljanski govornik na škedenjskem shodu bi bil pač rad premotil in prevaral svoje poslušalce, da bi jih laglje ujel v svoje zanjke. Toda spoznanje, kako je ustrojena klerikalna stranka, komu služi in kaj so njeni nameni, prodira vendar vse bolj tudi v širše kroge. Pospeševati spoznanje, je ena najpoglavitnejših nalog vseh narodnih in naprednih elementov. Bivši francoski ministri predsednik Combes je pred kratkim priobčil v »Neue Freie Presse« velezanimiv članek, v katerem je pojasnil vzroke, zakaj je klerikalizem na Francoskem propadel: zaradi tega, ker je ljudstvo spoznalo organizacijo in namen klerikalizma, ker je videlo, da je klerikalizem politična organizacija, ki naj zagotovi

gospodstvo cerkve nad državo in nad narodom. Trajalo je skoro petdeset let, predno je to spoznanje prešinilo ves francoski narod, a ko je bil ta proces končan, je bilo tudi konec klerikalizmu.

Tako bo tudi povsod drugod in tudi pri nas. Dobro znamenje je, da se klerikale že trudijo, prikriti bistvo klerikalizma, kakor se je to zgodilo v Škednju, a pomagala tudi ta klerikalna hinavščina ne bo nič.

Državni zbor.

Dunaj, 30. junija. Danes je zbornica začela razpravljati o nujnih predlogih. Prvi nujni predlog je bil Breiterjev glede reforme vojaškega častnega sodišča. Ta stvar pa je izgubila aktualnost, ker je med tem izšla določba, ki zadevo povoljno urejuje. Zaradi tega se je predlog po kratki debati odklonil. V začetku se je bile podane sledete interpelacije: poslanec R o š k a r je interpeliral naučnega ministra zaradi postopanja okrajnega šolskega sveta glede ustanovitve neke šole; poslanec dr. R y b a ř je interpeliral finančnega ministra, naj se redarjem v Trstu in Goricu povrnejo po nepotrebni zahtevane kolkovine; poslanec M a n d i ē je interpeliral naučnega ministra zaradi narodnosti uradništva v področju tržaškega potovanljivstva; poslanec H r i b a r je vložil interpelacijo na istega ministra zaradi prispevanja državne železnice k stroškom prezidave južnega kolodvora v Ljubljani. — Poslanec dr. Šusteršič je umaknil svoj nujni predlog zaradi znane kršitve enakopravnosti pri celovškem okrajnem sodišču. — Potem se je razvila burna debata o nujnem predlogu poslanca Malika zaradi dogodkov na graškem vseučilišču. Razprava se ni dosegala do konca, temuč se bo nadaljevala jutri.

Hrvaško-madžarska po-ravnava.

Budimpešta, 30. junija. V političnih krogih živalno razpravljajo o izjavi ministrskega predsednika dr. Wekerleja, ki je rekel pred par dnevi, da hoče Ogrska tudi s Hrvatsko priti v red. Potovanje ministirskega predsednika v Slavonijo, da si ogleda od države nakupljene rudnine, se spravlja v zvezo z ureditvijo hrvaškega vprašanja. Poprej se podeli dr. Wekerle še v Isl k cesarju, kjer se bo tudi razpravljalo o položaju na Hrvatku. Najboljše znamenje, da potuje Wekerle na Hrvatko v politične informacije, je dej-

kov in odnesli ta denar v tujino. Na Kranjskem so si menihi gotovo tudi značili pomagati. Denar je bilo lahko spraviti v tujino. Pri kapucinih v Novem mestu se sploh ni nič dobilo in ravno tako nič denarja pri kapucinih v Kranju. Ti so temeljito spravili, predno jih je roka države dosegla. Upoštevati se mora tudi tedanjega vrednosti denarja, če se hoče dobiti pravo podobo o konfisciranem premoženju. Denar je imel takrat vsaj dvajsetkrat toliko vrednost kakor dandanes. To se pravi: za kar moraš danes dati 20 gld., si dobil takrat že za en goldinar. Po naših razmerah je torej takrat konfiscirano premoženje enajstih samostanov s kakimi 150 redovnikov in redovnicami bilo vredno okroglo 25 milijonov gol dinarjev.

Duhovniki radi govore, da so bili samostani oropani. To je velika laž. Konfisciranega premoženja samostanov ni obdržala država, marveč se je združilo z verskim zakladom, iz katerega dobivajo škofje, župniki in kaplani svoje plače; kar ima verski zaklad premalo dohodkov, to doplačuje država iz davkov. Konfisciranja samostanskih premoženj ni bil nihče bolj vesel kot škofje in duhovniki.

Cesar Jožef je šel še dlje. Prepoval je vse bratovščine in zlasti ostro prepoval tretji red, v kate-

stvo, da je povabil hrvaškega poslanca dr. Babića - Gjalskega, naj ga spremlja v Slavonijo.

Samostojnost Rusije v balkanski politiki.

Dunaj, 30. junija. Izra rusko-avstrijskega dogovora v Mürzstegu sta Avstrija in Rusija vedno skupno izdajali vse opomine in odredbe balkanskim državam glede Macedonije. Sedaj se je zgodilo prvič, da Rusija sama ugovarja pri bolgarski in srbski vlad zaradi vstavšev v Macedoniji. To se je zelo opazilo v vsej evropski diplomaciji, ker se je s tem Rusija praktično odrekla rusko-avstrijskemu dogovoru glede Balkana.

Nemčija si išče zaveznikov.

Petrogard, 30. junija. Da pokaže svojo nevoljo Angliji in Rusiji zaradi angleško-ruske zveze, se je začela Nemčija intimno bratiti s Švedsko. Na ta način hoče Nemčija ustvariti na severu novo konštelacijo, napraviti ravnotežje angleško-ruskega vojnemu brodovju, predvsem pa strasti Rusijo, da je preko Švedske prav lahko provzročiti na Finsku, kjer opozicija narašča, za Rusijo veliko nevarnost. Rusija se težje maševalni klubovalnosti Nemčije je posmehuje.

Strahovlada v Perziji.

London, 30. junija. Šah se je pritožil pri angleškem kralju, ker je angleško poslaništvo v Teheranu dallo peganjam perzijskim parlamentarem in politikom zavetiščem. Kralj je v svojem odgovoru odobril postopanje angleškega poslanika z ozirom na mnogobrojne justifikacije, ki so se izvrstile zadnje dni brez vseh preiskave in brez prave obsodbe. Na obetano kraljevo pomilovanje nihče ne veruje, ker so včeraj zopet zaprli dva parlamentarca. Vojaštvo vlad absolutno nad mestom. Kdor se takoj ne ukloni ukazom, ga sme vsak vojak na cesti ustreliti. — V Tebrisu se je ustavna stranka po sedmih dnevih krovavem boju vdala ter prosi potom ruskega konzula šaha za milost.

Dosedaj so v Teheranu po strašnih mukah usmrtili 12 parlamentarcev.

Nemiri v Mehiki.

London, 30. junija. Na severu Mehike se širi punt, pravzaprav pa so le velike čete roparjev, ki strahujejo celo provincijo. Vseh teh puntarjev je nad 7000. Zavzeli so mesto Matamoras ter razdiali želez-

nice in brzovaje. Mehikanska vlada nastopa zelo strogo proti puntarjem; vojaštvo je namreč dobitilo ukaz, da ne sme nobenega puntarja ujeti, temuč vsakega oboroženega takoj ustreliti. Za glavo vsakega puntarja je razpisanih 100 dolarjev nagrade.

Predsednik Zedinjenih držav Roosevelt je ukazal poveljnemu vojaških posadk v Tekssusu, naj pošlje na mehikansko mejo čim več vojakov, da branijo puntarjem prestope.

Dopisi.

Iz Zužemberka. Vedno se sliši tarnanje o hudišuši tu in daljni okolici, da take suše starci ljudje ne pomnijo. Posebno v sosednji Suh kranji in v kočevskih hribih četijo letos neznošno sušo, pomanjkanje vode, katero morajo več kilometrov daleč voziti. Krme za živino, kakor tudi za prešje, ne bode skoraj nič. Cena živine je močno padla ter se živina ne more prodati. Kaj bodo počeli ubogi živinorejci čez zimo, ako ne bodo mogli tudi po znižani ceni živine prodati. Kaj bi ne bila suša in pomanjkanje vode v Suh krajini, saj se čuti to še v trgu zužemberškem. Dasiravno teče še precej Krke čez trg, je vodovod na glavnem trgu večinoma suh ali pojemna, kot bi hotel dati vsak trenotek slovo tržanom. Primorani so tržani vsled tega h Krki po vodo hoditi. Kdo je temu vzrok? — Ni treba vprašati, komur so le kolikaj razmere znane, ve, da je krivo zasporno trško predstojništvo, katero se briga za trški red, snago in druge trške potrebščine toliko, kot za lanski sneg. Še nikoli ni bilo take zaniknosti na trgu, kot pod sedanjim trškim vodstvom. Najbrž zato, ker so vsi trški odborniki v bližnjem sorodstvu in ker biva trški predstojnik na nasprotnem bregu Krke. Oni na njegovi strani imajo vedno dosti vode, ali tam, kjer je stara vodovodna pravica, kjer so vsi uradi, trgovine, gostilne in sploh ves promet, so brez vode. Trški predstojnik ima vodo še celo od vodovodne cevi v svojo usnjarsko delavnico napeljano. Ali so to kake pravice? Le iz dobre so starci opravljenci do vodovoda dovolili, da se napelje na drugo stran Krke od tega vodovoda ena cev in sedaj to tako zlorabljo. Tržanje, zdramite se ter ne spite! Tak odbor ne zaslubi, da zastopa naša trž. Iz vseh sosednih vali pridejo z vozni polnimi sodov k vodnjaku na trgu po vodo, kateri ves dohod k vodnjaku zapro; ali bi ne mogli iti z vozovi po vodo h Krki, ki

hovniki so bili na njegovi strani. Nevedno ljudstvo se je pač tod in tam ustavlja cesarjevin reformam, a vobče je bilo tudi priprosto ljudstvo ž njimi zadovoljno.

Po cesarjevi smrti pa se je začelo odzgoraj podirati, kar je ustvaril Jožef II., gotovo najslajnejši talent med vsemi Habsburzani. Dočim se je duhovščina še več kot pol stoletja držala idej in načel cesarja Jožefa — še pred dvajsetimi leti so bili vsi starci kranjski duhovniki jožefinci — so odzgoraj demolirali polagoma vse, kar je poklical v življenje cesar Jožef, ostali so samo temelji njegove cerkvene administracije.

Stosemnajst let je tega, kar je legel cesar Jožef II. v grob. A kako je danes, če stosemn

je komaj par minut oddaljena od vodnjaka! — Tržani in njih služkinje so pa primorani vsled takega nereda hodiči po vodo h Krki, ker ne morejo do vodnjaka, ako pa katera kaj reče, kmalo katero dobi s pestjo, ali je vrže posodo za vodo ob tla. S tem je razsodba trškega predstojništva končana. V koritu za živino napajati, je tudi vedno suša ter morajo tržani svojo živino h Krki napajati goniti, ker vso vodo tudi iz bazena v sode na vozovih potocijo, da potem v korito kaplje ne prideče. Ali so delali tržani vodovod za tuje ljudi? Kaj ko bi se primeril ogenj v trgu, pa bi bili brez vode. Ta vnebovijoci nered in krvico ne bomo več trpeli; ako kdo prevezame vodstvo, mora tudi svoje dolžnosti izpolnjevati, ali naj pa vse odloži. Zakaj se ne popravi jez na slapi, kateri je kot staro rešeto, da ne pride skoraj četrte vode na gonično kolo vodovoda, gre vse skoz jez. Ko bi se jez enkrat dobro popravil, bi lahko ta vodna moč gonila še dva taka vodovoda. Sedaj je ugoden čas za popravo jeza, ko je gorko in majhna voda. Ko bodo narasla Krka ali nastala povodenj, bodo izginil enkrat v valovih Krke zaflikani jez proti Šoteski in ubogi tržanje bodoči hodili ali vozili celo jesen, zimo do letanja vodo iz strmega brega Krke, ali toliko časa, da nam bodo slavniki trški obdaril zopet napraviti nov jez. Kadarn je potreba kaj napraviti, se vedno sliši izgovor, trž nima denarja; ta izgovor je neopravičen. Naklado moramo že tako plačevati, naj se pa še par vinarjev zviša, kar mora biti, pa mora biti; voda je potrebna na trgu. Saj bi se dobila tudi kako podpora od kake oblasti, ker v vodovodnih potrebuščinah se lahko dobi. Tržati je potreba. Ako padejo vse te opravičene zahteve na slabe tla, se kmalo zopet vidimo, akoravno je suša.

Št. Juri ob južni železnici. Na letošnjem glavnem zboru »Kmetske družbe za Štajersko v Gradcu so se podelila večim zaslujenim pospeševaljem kmetijstva različna priznanja. Med temi je letos tudi, menda prvi Slovenec, gospod dr. Gustav Ipavc, zdravnik, župan, načelnik kmetske podružnice, odlikovan z zlatim križem s krono, ces. svetnik itd., kojemu se je priznala na predlog domačih podružnic zlata kolajna. Ker je to, kakor rečeno, prvo priznanje Slovenec od strani, ki nam je bila prej vse drugo nego naklonjena, je sklenila podružnica to odlikovanje slovesno obhajati. Temu so se tudi pridružile občine v okrožju, kakor: oklica Št. Juri, Dramlje, Kalobje, Ponikva in Slivnica, ter ga imenovale radi njegovih zaslug, kot pospeševalja narodne prosvete, priljubljenega slovenskega skladatelja in zdravnika, ki obhaja letos petdesetletnico svojega doktorstva, častnim članom. Rojstna občina, koji je stal združeni z okolicami, dolgih 30 let na čelu kot župan, po presledku šestih let zopet poklican od tržanov samostojni trški občini na krmilo, pa ga je sedaj, ko je bil primoran radi bolhnosti in starosti odstopiti, imenovana častnim županom. Slovenci smo dober in hvaležen narod. Spominjam se ob ti priliki tudi tega moža, ki je delal in trpel za našo prosveto vse svoje življenje ter dosegel lepo starost, 77 let. 50 let je trpečemu človeštvu, kot spretan, daleč naokrog znan zdravnik, lečil telesne, nad 50 let, kot priljubljen skladatelj s svojimi mičnimi kompozicijami, pa duševne rane. Kdo ne pozna njegovih: »Kje so moje rožice«, »Tam za gor«, »V mraku«, »Slovenec sem«, »Oblačku« itd. In takih je na stotine več ali manj znanih. Isto je njegov starejši brat Benjamin. Skupno in posamezno sta sprožila marsikatero koristno gospodarsko stvar, bodisi

vobče, bodisi za rojstni kraj. Da je slovenska kmet šola danes v Št. Juriju, da je trž zopet samostojna občina itd., je povečini njuna zasluga. Kot umetnika - skladatelja pa stoji ta in sta znana ne samo med nami, nego Slovanisloph, med prvimi. Tudi Nemci ju dobro poznavajo. V očigled navedenih dejstev je imenovala trška občina obenem gospoda dr. Benjamina Ipavca, zdravnika v Gradcu, svetim častnim občanom. Vkljub temu, da biva in služi nad 50 let v tujem nam Gradeu, je ohranil vedno topločute srce za svoj mili rod in lepi dom — kar je neštetokrat dokazalo. Ta dva redka in lepa slučaja hočemo rojaki z ozirom na bolehvost brata Gustava, če tudi skromno, vendar dostojno slaviti. Zato se obračamo do vseh zavednih Slovencev, njunih osebnih prijateljev in znancev in drugih narodnjakov širom naše lepe domovine s prošnjo, da nam prihite povzdigniti naše slavje. S pomočjo domačih društev priredimo v soboto zvečer dne 11. julija slavnostno balkljado z godbo po trgu in podoknicu pred njegovim stanovanjem ter slavnostnim banketom. Nadaljnja potreba na pojasnila podamo pravocasno.

Slavnostni odsek.

Iz Velikovca. Gospod urednik! Nekaj časa je že temu, odkar smo Vam na zadnje nekaj novic iz našega nemčurskega gnejzeda sporočili. Zopet smo v tem prijetnem položaju. Gostilnica in posestnika Seb. Lutschouniga so zaprli. Udeležen je baje pri tatvini, ki se je lani izvršila v tukajšnji slovenski posojilnici. Mož je bil skrit hinavski nemčur — ki je pač tudi rad imel slovenske groše karor vsi drugi, ki se radi zovejo »deutsche Bürger«, dasi njih predniki niti nemški niso znali. Nemčurji se ga sedaj branijo in bi ga radi v Slovenca prekrstili, toda kdor razmere pozna, bo že vedel soditi. Pokazal je pač javno, da ima rad slovenske groše. — So obrtniki, ki izključno živijo od Slovenca. Ob tedenjskih semnih in nedeljah zna vsak slovenski. Trgovcev Kanduth zna najbolj židovske manire. S klici »dober dan in »Hvaljen budi Jezus« ponuja svojo »predobro robo«, ki pa je ne samo slabampak tudi draga, za hrbotom pa ruje proti slovenski narodnosti, psuje Slovence z »windische Bande« in je poleg tega zvest »Zahlmeister« sūdmärke. — Oče župan Pinteritsch (Pinterič) ima malo tvornico barv. — Mož je zagrizen Nemec in svoje blago pa rad nosi tudi na slovenski trgu. Poznamo slovenske trdke, ki kupujejo pri njem; — za danes prizanesemo z objavljenjem imen — prihodnjič pa bomo trdke, če bodo še nadalje podpirale »heilovec« brezobzirno imenovali s polnimi imeni. Ko bo ponujal svoja »fabrika non plus ultra« povejte mu, da Slovenec ne kupuje pri nemčurju. Mesto da Pinteritsch uganja nemško politiko, naj bi se raje brigal za svoje posle v občinskem uradu, da ne bodo prošnje ozir. pritožbe ležale pol leta nerešene in da ne bodo policaji do ranega jutra po beznih popivali kakor se je že pri Santnerci večkrat zgredilo. Govori se tudi po mestu, da v hranilnici, ki jo oskrbuje drž. poslane in pivovarnar Nagele, ni vse v redu. — Nekdanja posestnica pri »Tigru« je članica te hranilnice in ima 40 K deleža iskatki. Žena je prodala svoje posestvo in se preselila v Ljubljano. Tirjala je vodstvo za ta delež pismeno — a drž. poslanec kot duša te hranilnice ji deleža neče izplačati. Zakaj, to bomo pojasnili drugo pot!

Slovensko akad. društvo, »Kras« slovenskim abiturientom!

Svesti si svete dolžnosti, da nam je skrbeti za naraščaj slovenskih zemljedelskih tehnikov, je sklenilo naše društvo, kakor običajno ob koncu drugih let, napisati informativni članek o »Zemljedelski visoki šoli«, o službah, kise jih doseže zemljedelski študijami in končno o društvu samem ter vas najtopleje vabiti v naš krog. Društvo »Kras« se je v tekočem tečaju prav resno bavilo z vprašanjem naraščaja in prišlo do zaključka, da so krive samo nezadostne, slabe in dostikrat čisto napačne informacije o naših študijah in naših stanovih, da je vsakoletni prirastek slov. agronomov v primeri z onim drugih poklicev uprav semešno pičel! Kdor pa primerja število Slovencev na »Zemljedelski visoki šoli« na Dunaju z onim ostalih narodnosti, mora nehote priti do sklepa, da nismo Slovenci prav nič smisla za te praktične stroke. Kajpada je to v prvi vrsti greh naših srednješolskih vodstev, ki se vobče niti najmanjne ne pobrigajo za to, da bi poučila dajaštvo o visokošolskih študijah. Tega ne store niti glede univerze in politike, kamoli glede drugih praktičnejših zavodov — in vendar bi ne bilo tako težko oskrbeti abiturientom programi visokih šol.

Jubilejski pisatelj seveda o teh razmerah ne bodo povedali resnice. Tako pišejo kakor bi bil cesar osebno krič vsake nesrečne in tudi krič, da nima modrih svetovalcev, vestnih in spretnih ministrov, zanesljive birkracie in zmagovalnih vojskovodij. Da kričda ne zadeva cesarja, to ve pač vsakdo; zoper moč življenja in silo razmer tudi kronane glave pri najboljši volji ničesar ne morejo. Prav zato nam je tako zoporno to laživo jubilejsko pisarjenje. Pa sa bo že tudi kmalu sto let, kar so bile izrečene krilate besede o »Männerstolz vor Königstronen« in ni čuda, da so prisile te ponosne besede popolnoma v pozabo.

Ako se govori v naši domovini o »Zemljedelski visoki šoli«, se ne vedno kaj radi čujejo termini »kmet«, »borštar« in podobno. Kajpada označujejo ti izrazi pogosto samo one, ki jih rabijo, a vkljub temu vplivajo ti izrazi pogosto odločevalno na ambicijo mladega človeka. Zato si štejemo v dolžnost, da najprej pojasnimo organizacijo »Zemljedelske visoke šole«.

»Zemljedelska visoka šola na Dunaju« se deli v tri strokovne šole ali fakultete: v poljedelsko, gozdarsko in kulturnotehnično. Obvezna doba študij na vsaki šoli traja osem tečajev in državno-izpitanim absolventom vseh treh strok, je priznan našlov inženirja: ing. poljedelstva, ing. gozdarstva, ing. kulturne tehnike. L. 1906. je dobil ta akademični zavod tudi akademično čast doktorstva, tako, da je od tedaj popolnoma enakopraven vsem drugim visokim šolam. Na vsaki fakulteti se mora položiti tri izpite, za doktorsko čast pa še rigoroz iz dveh predpisanih disciplin z originalno nalogo (disertacijo). Prvi izpit se dela po prvih dveh tečajih, drugi po šestih in tretji po osmih. Glavni predmeti za posamezne izpite so:

1. za poljedelstvo: splošna kemijska, splošna botanika, specjalna botanika za poljedelce, geologija, mineralogija, petrografia, anatomija in fiziologija domačih živali, nacionalna ekonomija, splošni in specjalni nauki o nasajjanju rastlin, živinoreja, splošno strojstvo, poljedelsko orodje in strojni, mekarstvo, kulturno tehnično vodno stavb, poljedelsko-kemična tehnologija, nauki o splošnem in specjalnem kmetijskem prometu, upravno pravo in pravoslovje, civilno pravo.

2. za gozdarstvo: višja matematika, fizika in mehanika, splošna kemijska, splošna botanika, botanika za gozdarje, geologija, mineralogija, petrografia, nižja geodezija, gozdno nasajevanje, gozdno izkorisčanje, gozdno varstvo, nacionalna ekonomija, nauki o napravah za gozdni promet, ocenjevanje gozdnih vrednosti, gozdarsko stavbno inženirstvo, upravno pravo in pravoslovje, civilno pravo.

3. za kulturno tehniko: višja matematika, fizika in mehanika, mineralogija, geologija, petrografia, nižja geodezija, stavnina-mehanika, hidraulika, nacionalna ekonomija, upravno pravo in pravoslovje, civilno pravo, kulturno-tehnično vodno stavbenstvo, splošno vodno stavbenstvo, kulturno-tehnično strojno stavbenstvo, zemljestavbenstvo, cestno in mostno stavbenstvo.

To so predmeti državnih izpitov; poleg teh pa je treba obiskavati še nekatere za predizpite, kakor tudi praktične vaje in ekskurzije. Študij je lep, ker ne nudi le strogo strokovne, ampak tudi občeno prirodoslovne naobrazbo.

Akademično društvo slovenskih agronomov »Kras« se je to pomlad informiralo pri svojih starejšinah in prijateljih glede zemljedelskih služb in na podlagi teh poizvedel priporočamo slednje:

Poljedelski inženir nima sedaj na Slovenskem bodočnosti. Čakati je treba, da se naše kmetijske šole preosnujejo, povečajo in morda ustavne tudi živinorejske šole. Deželne vlade, žal, rajši nastavljajo poljedelske srednješole, ker se jim zdi to cevne in se jim gre povsem samo za to, da zadoste zakonom. Poljedelsko stroko priporočamo torej le takim, ki imajo veselje za svet, dovolj energije in so prišli do spoznanja, da ni ravno potrebno za narod, da se valjalo vsi v domačem pepelu.

Gozdarska stroka je za Slovence še popolnoma odprt. Slovenske gozdne inženirje potrebujejo uprav krvavo pri vseh naših političnih gozdnih uradih, agrarskih operacijah, domenah in deželnih vladah. Kajpada moramo pozvati na tem mestu slovenske poslance, da se zavzamejo za nas, zakaj z žalostjo opažamo, da se še to malo številce naših gozdnih inženirjev, ki odhajajo sedaj iz zemljedelske visoke šole, seli rajše v tujino. Slovenske gozdne inženirje na Slovenskem se težejemo lahko na prste in smelo lahko trdimo, da jih imamo več v tujini nego doma. V vseh naših gozdnih uradih in pri agrarnih operacijah dominira zgolj Nemci.

Kulturnim inženirjem se bodočnost še odpira pri nas. Ljubljansko barje bo potrebovalo, ko bo osušeno, stalnega kulturnega inženirja. To je pogoj, ako se hoče, da bodo imele osuševalne naprave resen pomen za naše barjane. Tudi uradi za agrarske operacije se morajo v kratkem reformirati, zakaj večja agrarna dela so že priglašena in za to bo treba kulturnih inženirjev. Na Goriškem se ustavljajo po zatrjevanju nekega državnega poslanca v najkrajši dobi delželnih komisija za agrarske operacije in tudi tu bodo prišli slovenski kulturni inženirji v poštev.

Slovenski agronomi pa ne smo samo na našo preozko domovino reflektrirati. Naše želje morajo iti nekoliko dalje. Svoje praktične poklice spravimo lahko povsod v veljavno; zato ne kisajmo se, ako ne dobimo služb doma. Kajpada nam bodi prvi cilj, da napolnimo domače urade, kjer se sedaj šopiri tujstvo v veliko škodo našega poljedelstva. Toda naš narod nas potrebuje tudi v tujini. Pojdimo v svet, da odpremo pot vanj nadproduciji učenega proletarijata in skušajmo osvoboditi svoj narod pepelušta! Našemu narodu nedostaja duševnega horizonta, omejen je in to radi tega, ker se boji tujine. Naš prosti narod in inteligenco se izseljujeta le tedaj, kadar jo v to prisilijo materialne razmtere; a želeti bi bilo, da bi čutili Slovenci moralno potrebo, da si tudi sicer ogledamo tujino. Bodimo našemu narodu neustrašeni pionirji in skušajmo obrniti pozornost svojega naroda predvsem na slovenski Balkan, ki morebiti edino naše upanje. Eno, kako nam piše neki starejšina iz Bosne: »Vprašate me, kako je s službami v Bosni. Predvsem vas opozorim, da je bodočnost vseh treh strok v Bosni zelo lepa. Posebno gozdarji naj gledajo na to. Tukaj je 56 kotorov in pri vsakem je najmanj en uradnik gozdar. Zalibote so vsa ta mesta zasedena ali z Nemci ali s Čehi. Vsled naše brezbriznosti je prišlo do tega, da je toliko Nemcev med tukajšnjimi uradniki. Pri nas se vse premalo brigamo po Bosni. Kako slab, ali bolje rečeno, nič nismo poučeni o tukajšnjih razmerah; gotovo ve vsakdo več o Prusiji kakor o Bosni. In vendar moramo posebno mi Slovenci vso pozornost obrati na jug; tu je naša bodočnost! Le ako se bomo v velikem številu oglašali, bomo preprečili nadalje usiljevanje Nemcev in Madžarov!« To so zlate besede, ki so vredne, da si jih veči vsi slovenski tehnik globoko v sreči. Pridite v naš krog vsi, ki se čutite poklicane za te stroke — posebno slovenski religiji in stremiti z nimi za skupnimi cilji!

Končno vsaj nekoliko o našem društvu. »Kras« se je porodil pred dvema leti iz bivšega »Slovenijanskega kluba jugoslovenskih agronomov na Dunaju«. Kajpada je še v povojih, a svesti smo si, da ne počnemo krvidi! Nedostaja nam primernih podpor. Naša vnanja podpora so nam edino naši vrli starejšini, podporni član gospod ravnatelj G. Pirč in »Mariborska posojilnica« — katerim izrekamo na tem mestu najtoplješo zahvalo. Vsa ostala naša slovenska javnost pa ni dokazala dosejaj niti najmanjšega smisla in zanimalja za našo stvar. No, upamo, da se nam jo posreči z vztrajnim delom prepricati, da smo njen najvažnejši naraščaj in da se nas potem spomniti.

Društvo je nepolitično in zgodljivo. In da bi čim uspešneje delovalo, je hotelo biti tudi nestrankarsko. V začetku je vabilo tudi klerikalne dijake v svoj krog in jim v društvenih zakonih zajamčilo popolno enakopravnost. Le ti pa so naše povabilo korporativno odklonili, — naravnov. Slovenci moramo imeti tudi »klerikalno« agronomijo!

»Krasovo« geslo je »delo!« Z delom hočemo pomagati najprej sebi, potem pa svojemu narodu. Društvo si je nabavilo že lepo strokovno knjižnico in danes skoro lahko rečemo, da imamo že vse knjige in skriptae, ki jih potrebujemo za svoje študije. Društvo je zastopano v vseh važnih komitejih in skuša vplivati po možnosti za izboljšanje razmer za slovenske agronome na »Zemljedelski visoki šoli«. Treba nam je le dobiti in dobrega naraščaja in potem smo prepricani, da bo zavzemalo dobro mesto med drugimi slovenskimi akademičnimi društvami na Dunaju.

Društvo daje abiturientom druge volje pojasnila, ako se obrnejo na njegovo naslov »Akademično društvo slovenskih agronomov »Kras« na Dunaju XVIII. Hochschule f. Bodenkultur«. Po 15. juliju dajejo pojasnila slednje tovariši:

Ivan Možina, stud. ing. forest., Novo mesto. Albert Vedernjak, cand. ing. agric., Ljubljana, Rimska cesta 23. Vojko Koprivnik, stud. ing. forest., Maribor, Villa 111.

Akad. društvo slov. agr. »Kras« na Dunaju.

Vojko Koprivnik, A. Vedernjak, t. č. tajnik. t. č. predsednik.

Ljubljanski občinski svet.

V Ljubljani, 30. junija.

Predsedoval je župan Ivan Hribar, ki je med drugimi stvarni naznani, da je pokojni Emil Gutmann in zapustil mestni občini 11 oljnatih slik za bodočo galerijo. Vabilo se je hvaležno sprejelo.

Novi odbor »Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva«.

Profesorica na mestnem dekliškem liceju.

Kuratorij mestne višje dekliške šole nasvetuje, naj se sistemizuje na mestnem dekliškem liceju učno mesto za prirodopis, matematiko in fiziko, in sicer za žensko učno moč z licejskim izpitom. Nova učna moč se naj nastavi s 1. septembrom t. l. z letno plačo 2200 K, s 30letno službeno dobo, s 5 petletnicami, in sicer prvi dve po 200 K, druge tri po 400 kron; z aktivitetnimi dokladami prvih 10 let po IX. činovnem razredu (750 K), zadnjih 10 let pa po VIII. činovnem razredu (828 K). Župan v svojem dopisu ne more pridržiti kuratoriju, naj bi se zahteval le licejski izpit, temuči nasvetuje srednješolski izpit, ker bo veljavna liceja le na ta način rasla. — Solski odsek se pridružuje mnenju g. župana in sicer v tem smislu, da se sistemizuje stalno mesto za matematiko in fiziko s srednješolskim izpitom, ni pa mnenja, da bi se moralo za vsa stalna mesta zahtevati srednješolski izpit, ampak naj se da priliko, priti do službe na liceju tudi izkušenim in zaslužnim pedagogistom in pa praktičnim šolnikom z izpitom za meščanske šole, ki se kar najbolje kvalifikujejo na državnih učiteljiščih; to pa zato, ker so navadno vsi dobri metodiki. Pri oddaji te nove službe za matematiko in fiziko se bo treba ozirati na že izkušenega šolnika s srednješolskim izpitom, nikakor se pa ne pripočajo za nameščenje na liceju še neizkušeni mladi suplenti, ki niso imeli še dovolj prilike seznaniti se z metodo svojih predmetov.

Predlog je bil sprejet. (Poročevalce občinski svetnik D i m n i k.)

Pouk slovenske stenografije na mestni višji dekliški šoli.

Tudi o tem nasvetu je poročal prejšnji poročevalec. Sklenilo se je, da se ustanovi tak pouk v trgovskem tečaju imenovane šole z dvema učnima urama ter se pouk poveri profesorju Novaku.

Priziv Alojzija Smole.

Lastnik reklamnega podjetja Alojzij Smole je prosil svoječasno za dovoljenje, da bi imel napraviti na svojih reklamnih deskah 15 zastav za plakatiranje veselic, shodov, stanovaj itd. Prošnja se je odklonila, proti čemur je vložil priziv. Po mnenju mestnega magistrata bi to ne bilo v opštavo mesta, temuči bi izgledalo kakor za cirkus. Tudi promet bi se oviral. Zato se mestni magistrat iz cestno policijskih ozirov temu protivi. Za ugoditev prošnje, oziroma prizivu se je toplo zavzemal občinski svetnik Franchetti, vendar se je priziv odklonil. (Poročevalec podžupan dr. vitez Bleiweis.)

Računski sklep mestne klavnice za leto 1907.

Dohodki so se zvišali za 16.644 kron. Računski sklep proti proračunu je jake ugoden. Investirana glavnica 345.577 K se je obrestovala s 4.30%. Računski zaključek se je odobril. (Poročevalec podžupan dr. vitez Bleiweis.)

Računski sklep mestnega vodovoda za leto 1907.

Dohodkov je bilo 169.922 K, stroškov pa 131.507 K, potemtakem prebitka 38.415 K. Vode je bilo vzdignjene za 186.199 m³ več kakor leta 1906. Največja poraba je bila 18. avg., ko so stroji izčrpali v 24 urah 5468 m³. Dne 8. 9. in 10. avgusta je bil rezervar zvečer prazen. Računski zaključek se je odobril. (Poročevalec občinski svetnik Hanuš.)

Podaljšanje vodovoda ob Dolenjski cesti.

Širje posestniki ob Dolenjski cesti, med njimi Plankar, so prosili za podaljšanje vodovoda do njihovih hiš. Upraviteljstvo vodovoda je izdelalo proračun, ki bi znašal 4000 K, a od vseh posestnikov bi se dobilo na vodarini le letnih 123 K, tako da bi se glavnica obrestovala le s 3%, zaradi tega nazvetuje direktorij, naj se prošnja za sedaj odkloni. Vnela se je daljša debata. Občinski svetnik Likočar je prošnjo toplo priporočal, ker bi bila odklonitev ozkoščen čin. Priporoča, naj se sklene napravi vodovod vsaj prihodnje leto. Proti je govoril občinski svetnik Velkavh, češ, kako pridejo drugi meščani do tega, da bi imenovani posestniki imeli vodo zastonj. Za Likozarjev predlog so se zavzemali občinski svetniki dr. Oražen, Milohnova, dr. Triller posebno pa dr. Tavčar, ki je nastopil proti Velkavrhui, češ, ako bi se njegova načela izvedla, potem bi se za vsako hišo v mestu moral vpeljati poseben tarif. Pri napravi vodovoda je treba misliti na zdravstveno stanje, ne pa na par kron, ki bi jih moralno mesto doplačati. Likozarjev predlog, je bil z veliko večino sprejet. (Poročevalec občinski svetnik Hanuš.)

Ljudsko šolstvo v Ljubljani.

Občinski svetnik Likočar je stavil in utemeljeval sledeči samostalni predlog:

I. Na Prulah naj se ustanovi 4 ali 5 razredna deška ljudska šola s paralelkama v I. in II. razredu tudi za deklice.

II. Gestrinov svet na Poljanah naj se parceleira in proda.

III. Za novo drugo deško in dekliško ljudska šolo naj se poišče primern prostor v Kapucinskem ali Kolodvorskem okraju.

IV. Dokler se II. mestna šola ne izpremeni v meščansko šolo, naj se v višjih treh razredih uporabljajo v prvi vrsti učitelji z meščanskim izpitom. Vsem učiteljem pa, ki poučujejo v 6., 7. in 8. razredu, naj se призна primerna nagrada, da bodo lahko vse svoje moči posvetili šoli in se jim ne bo potreba pehati za postranskimi dohodki.

V. Vsi predlogi naj se odstopijo šolskemu, finančnemu in stavbennemu odseku v poročanje in izvršitev. Sprejeto.

Ostale točke dnevnega reda, v kolikor se niso odstavile z dnevnega reda, so se rešile v tajni seji.

Občni zbor „Slovenske Sokolske Zveze“.

V nedeljo, dne 28. junija se je vršil ob običajni udeležbi občni zbor S. S. Z. v malih dvoranah „Narodnega doma“ v Ljubljani. Bilo je izvolitih 121 delegatov in mnogo drugih Sokolov.

Prvi podstarosta br. dr. Rybař je otvoril zborovanje, pozdravil izvolce in na kratko omenil delo S. S. Z. v minolem letu. Predlaga, da se novo ustanovljena sokolska društva (Ljubljana I., Logatec, Radovljica, Šoštanj, Št. Vid, Vrhnik) in žensko telovadno društvo v Šiški. Proti ustanovitvi šoštanskega Sokola je delalo grško namestništvo vse mogoče zaprke; predsedstvo S. S. Z. se je moral pritožiti na ministertvo.

— V Zvezni je danes 37 društev s 3932 članimi, 856 telovadci in 95 telovadkami; moškega naraščaja je 748, ženskega 98. — Ustanavlja se sokolsko društvo v Hrastniku in Ptuju, tudi v Celovcu se je pričelo nekaj gibati.

Omenja, da je zalagatelj sokolskih potrebščin br. Janko Češnik izročil zveznemu blagajniku od prodanega blaga 5% provizije, ki znaša za preteklo leto 116.07 K. Izreka zahvalo ljublj. Sokolu, v čigar odborovu sobi se vrše predsedstvene seje, dalje društvo „Merkur“ in „Narodni čitalnici“ za brezplačno prepustitev dvorane v svrhu zborovanja. Zahvali se slov. časopisu, ki priobčuje razne novice in članke o Sokolstvu in tako razširja sok. misel v Slovencih. Brat podstarosta se br. tajniku toplo zahvali za njegovo poročilo.

Nato je sledilo čitanje zapisnika zadnjega občnega zabora. Zapisnik se je odobril, na kar je poročal zvezni načelnik br. dr. Viktor Murnik.

Njegovemu poročilu posnemamo, da si je vadičelski zbor Zvezza izvolil za

podnačelnika br. Jos. Smertnika,

za zapisnikarja pa br. V. Bukovnika.

V tehnični odsek, ki je izvrševalni organ zveznega vadičelskega zabora, so bili izvoljeni poleg načelnika bratje iz ljubljanskega Sokola: Bukovnik, Burgstaler, Drenik, Kostnapfel, dr. Šavnik; iz Sokola I.: A. Kandare, namestnik Dimic; iz Sokola II.: Matjašič; iz Sokola v Šiški: Boltavzar.

Zvezni nadzorniki so bili dr. Murnik, namestnik Bukovnik (za Ljubljano in deloma Gorenjsko); Šajovic, nam. Ažman (Gorenjsko); Drenik, nam. dr. Šavnik (Dolenjsko); Novak, nam. Krčnik (Notranjsko); Smertnik, nam. Plik (Štajersko); Zadel, nam. Kranjc (Goriško in Trst). — Slovensko Sokolstvo se je v zadnjih 10 mesecih, poteklih od lanskega občnega zabora, gibalo v smeri, ki je bila dana na zadnjem občnem zboru: po velikih vsesokolskih zletih v Zagrebu in Pragi in mnogih pripravah zanje se je vrnilo k intenzivnemu, rednemu, vsakdanjnemu delu. Večja skupna nastopa sta bila samo v Domžalah in v Ribnici lansko leto. Poročevalci opozarjajo na nekatere napake pri teh nastopih. Omenja potem, da število dobrih vadičevjev ne raste razmerno s številom novih društev. Ureditev važnega vprašanja vzgoje vadičelskega naraščaja, dalje otjega stika Zvezze s posameznimi društvami, olajšanje praktične in teoretične izobrazbe z učnimi pripomočki se je mnogo razmotrivalo v zveznem vadičelskem zboru in tehničnem odseku ter je upati, da se v kratkem dobro urede ta vprašanja. Poročevalci smatra za neobhodno potrebitno nastavitev zveznega vadičelja, ki mu bo vadičeljstvo poklic. Pojasjuje v podrobrem njega važnost za vadičelske tečaje, za pouk mlajših društev in izobrazbo novih vadičev, zlasti pa tudi za stik med zvezzo in društvom. Bil bi živa zveza med Zveznim tehničnim vodstvom in društvenimi načelniki, zveza, ki je neobhodno potrebna, kakor radi enotnosti v vsakdanjem pouku, tako radi enotnosti javnega nastopa sokolskih društev. Načelnik pravi, da bo v prihodnje še ostreje, nego dolje izvajati kritiko samo. Sokolstvo je toliko napredovalo, da prenese najstrožjo kritiko. Izvajajmo jo pred vsemi sami na samem sebi! Odkrivanje napak nam ne bo škodilo ob današnjem lepem razvoju Sokolstva. Zakaj če je tu govor o napakah, naj se ne misli, da smo nazadovali. Če rečemo: napake imamo, moramo takoj pristaviti; prejšnja leta smo jih imeli nerazmerno več. Danes smo tako daleč, da nam mora vsaka tudi najmanjša napaka težiti vest in nas navditi s trdno voljo, znebiti se je, kar mogoče dobro in hitro. — Organizacija Sokolstva je na potu do nove izpopolnitve. Kažejo se nam že obrisi novih delov našega ustrojstva. Faktično pravzaprav že obstoje ti deli, sokolske župe. Društva, ki pravljajo po geografski legi vkljup, se

pripravljajo, da na posebnih, le za ta društva obveznih letih podajo račun o svojem delu inačka lanskoga občnega zabora. Gorenjska društva imajo svoj zlet v Kranju dne 15. avgusta, vodi jih kranjski Sokol. Notranjska društva prirede zlet v Logatu dne 12. julija pod vodstvom idrijskega Sokola. Štajerska društva, ki se jim pridružita zagorski in krški Sokol, bodo imela zlet dne 15. avgusta t. l. v Ljutomeru pod vodstvom celjskega Sokola. Upati je, da se uvedba skupnih zletov razširi v najkrajšem času na vse društva. Sokolsko življenje veselo klije, organizacija je tudi to leto napredovala in v dvoma, da se udovrši v kratkem času v izdatnejši meri. Temu: na zdar! Poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto. Br. dr. Rybař je izrekel načelniku toplo zahvalo za njegovo delovanje.

Tajnik br. Bogumil Kajzelj je poročal o delovanju predsedstva oziroma odbora v minolem poslovнем letu. Predsedstvo je imelo 6, odbor eno sejo; v manj važnih vprašanjih se je sklepal pismenim potom. Kriza, ki je nastala v slov. Sokolstvu je poravnana. Starosta br. dr. Ravnihar je odstopil. — V preteklem letu so se ustanovila nova sokolska društva: Ljubljana I., Ljubljana II., Logatec, Radovljica, Šoštanj, Št. Vid, Vrhnik in žensko telovadno društvo v Šiški. Proti ustanovitvi šoštanskega Sokola je delalo grško namestništvo vse mogoče zaprke; predsedstvo S. S. Z. se je moral pritožiti na ministertvo. — V Zvezni je danes 37 društev s 3932 članimi, 856 telovadci in 95 telovadkami; moškega naraščaja je 748, ženskega 98. — Ustanavlja se sokolsko društvo v Hrastniku in Ptuju, tudi v Celovcu se je pričelo nekaj gibati. — Omenja, da je zalagatelj sokolskih potrebščin br. Janko Češnik izročil zveznemu blagajniku od prodanega blaga 5% provizije, ki znaša za preteklo leto 116.07 K. Izreka zahvalo ljublj. Sokolu, v čigar odborovu sobi se vrše predsedstvene seje, dalje društvo „Merkur“ in „Narodni čitalnici“ za brezplačno prepustitev dvorane v svrhu zborovanja. Zahvali se slov. časopisu, ki priobčuje razne novice in članke o Sokolstvu in tako razširja sok. misel v Slovencih. Brat podstarosta se br. tajniku toplo zahvali za njegovo poročilo.

Nato je sledilo čitanje zapisnika zadnjega občnega zabora. Zapisnik se je odobril, na kar je poročal zvezni načelnik br. dr. Viktor Murnik.

Njegovemu poročilu posnemamo, da si je vadičelski zbor Zvezza izvolil za

podnačelnika br. Jos. Smertnika,

za zapisnikarja pa br. V. Bukovnika.

V tehnični odsek, ki je izvrševalni organ zveznega vadičelskega zabora, so bili izvoljeni poleg načelnika bratje iz ljubljanskega Sokola: Bukovnik, Burgstaler, Drenik, Kostnapfel, dr. Šavnik; iz Sokola I.: A. Kandare, namestnik Dimic; iz Sokola II.: Matjašič; iz Sokola v Šiški: Boltavzar.

Zvezni nadzorniki so bili dr. Murnik, namestnik Bukovnik (za Ljubljano in deloma Gorenjsko); Šajovic, nam. Ažman (Gorenjsko); Drenik, nam. dr. Šavnik (Dolenjsko); Novak, nam. Krčnik (Notranjsko); Smertnik, nam. Plik (Štajersko); Zadel, nam. Kranjc (Goriško in Trst). — Slovensko Sokolstvo se je v zadnjih 10 mesecih, poteklih od lanskega občnega zabora, gibalo v smeri, ki je bila dana na zadnjem občnem zboru: po velikih vsesokolskih zletih v Zagrebu in Pragi in mnogih pripravah zanje se je vrnilo k intenzivnemu, rednemu, vsakdanjnemu delu. Večja skupna nastopa sta bila samo v Domžalah in v Ribnici lansko leto. Poročevalci opozarjajo na nekatere napake pri teh nastopih. Omenja potem, da število dobrih vadičevjev ne raste razmerno s številom novih društev. Ureditev važnega vprašanja vzgoje vadičelskega naraščaja, dalje otjega stika Zvezze s posameznimi društvami, olajšanje praktične in teoretične izobrazbe z učnimi pripomočki se je mnogo razmotrivalo v zveznem vadičelskem zboru in tehničnem odseku ter je upati, da se v kratkem dobro urede ta vprašanja. Poročevalci smatra za neobhodno potrebitno nastavitev zveznega vadičelja, ki mu bo vadičeljstvo poklic. Pojasjuje v podrobrem njega važnost za vadičelske tečaje, za pouk mlajših društev in izobrazbo novih vadičev, zlasti pa tudi za stik med zvezzo in društvom. Bil bi živa zveza med Zveznim tehničnim vodstvom in društvenimi načelniki, zveza, ki je neobhodno potrebna, kakor radi enotnosti v vsakdanjem pouku, tako radi enotnosti javnega nastopa sokolskih društev. Načelnik pravi, da bo v prihodnje še ostreje, nego dolje izvajati kritiko samo. Sokolstvo je toliko napredovalo, da prenese najstrožjo kritiko. Izvajajmo jo pred vsemi sami na samem sebi! Odkrivanje napak nam ne bo škodilo ob današnjem lepem razvoju Sokolstva. Zakaj če je tu govor o napakah, naj se ne misli, da smo nazadovali. Če rečemo: napake imamo, moramo takoj pristaviti; prejšnja leta smo jih imeli nerazmerno več. Danes smo tako daleč, da nam mora vsaka tudi najmanjša napaka težiti vest in nas navditi s trdno voljo, znebiti se je, kar mogoče dobro in hitro. — Organizacija Sokolstva je na potu do nove izpopolnitve. Kažejo se nam že obrisi novih delov našega ustrojstva. Faktično pravzaprav že obstoje ti deli, sokolske župe. Društva, ki pravljajo po geografski legi vkljup, se

sedstvu S. S. Z. Predlog je bil soglasno sprejet.

Kar pride v dvorano novoizvoljeni starosta br. dr. Ivan Oražen, ki ga je ob njegovih izvolitvih obvestila posebna deputacija, burno pozdravljen od vseh navzočih. Br. dr. Rybař pozdravi v imenu občnega zabora novega starosta in mu odda predsedništvo. Br. dr. Oražen se v presrečnih besedah zahvali za veliko zaupanje, ki mu je je slov. Sokolstvo izkazalo s tem, da ga je izvolilo za starosta. Veseli se in zaveda, da prevzemajo veliko in resno delo — delo sokolsko. Zagotavlja, da mu ne bo zmanjkal energije in volje, pač pa prosi svete in bratske ljubezni od vseh bratov Sokolov. Programa ne bo razvijal, ker se itak ve, da je sokolski program delo in napredek. Prositi dr. Rybařa, da vodi nadaljnjo razpravo. Br. dr. Gvidon Sernek vabi na obilno sokolsko udeležbo o priliki otvoritve sokolskega doma v Celju in prosi, obenem naj bratski občni zbor sklene, da se ob tej prilnosti vrši vseslovenski sokolski zlet v Celju. (Spre

se vrše redno vsak torek od 8. do 9. ure zvečer redovne vaje za vse brate člane v društveni telovadnici na Cojsovem grabnu ter da se jih morajo točno in redno udeleževati, ker bi sicer ne mogli javno nastopiti v društveni obleki. Z ozirom na ta izlet pa se vrše redovne vaje izjemoma tudi še v soboto, dan pred izletom od 8. do 9. ure zvečer, na kar se še posebej opozarja vse brate člane.

Slovensko trgovske društvo "Mercur" priredi v nedeljo, dne 5. julija na vrtu "Narodnega doma" v Ljubljani pod pokroviteljstvom narodnih dam v prid skladu za "Trgovski dom" in skladu za podpiranje onemogličnih članov veliko vrtno veselico. Spored: 1. Petje pevskega zabora slovenskega trgovskega društva "Mercur". 2. Sodeluje "Društvena godba". 3. Ples v "Sokolovi dvorani" s sodelovanjem "Ljubljanskega okteta". 4. Srečolov, paviljoni za jestvine, pivo in vino, kavarna, slastičarna, cvetličnjak itd. Začetek ob 4. popoldne. Vstopnina 60 v za seobo, otroci pod 10 let stari so vstopnine prosti. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica v prostorih "Narodnega doma".

"Mladika". Na zasebni dekliški šoli društva "Mladika", ki se s prihodnjim šolskim letom razširi v dvozadrežnico, vrši se v nedeljo, dne 5., in v ponedeljek, dne 6. t. m., vselej od deveti do dvanajstih dopoldne vpisovanje v I. in II. razred v pričljučku šolskega poslopnega za mestni dekliški licej na Bleiweisovi cesti.

Popustek na zemljiškem in hišnem davku, znižanje pridobinjske glavne vsote in določilo pridobinjskega davka od podjeteb, zavezanih javnemu dajanju računov za leto 1908. Po ukazu c. kr. finančnega ministrstva z dne 12. junija 1908, št. 42 102 se je določil v smislu členov IV do XI postave z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220, za leto 1908 1.) popustek na zemljiškem davku na 15 odstotkov in na hišnorazrednem in hišnorazrednem davku na 12^{1/2} odstotka, 2.) je ostalo znižanje pridobinjske glavne vsote kakor pretekla leta, ter se je 3.) določilo davčno mero na v § 100, odstavki 1 in 5 omenjene postave o neposrednih osebnih davkih navedene, javnemu dajanju računov zavezane podjetje na 10 odstotkov.

Shod proti podraženju piva. Na vrtu "Narodnega doma" je bil sroči obilno obiskan shod, ki ga je sklicala socijalna demokracija zaradi podraženja piva z današnjim dnem in na katerem naj bi se določilo stališče delavskega ljudstva proti temu podraženju. Shoda se je udeležilo nad 600 oseb. Otvoril ga je in mu predsedoval g. Bartl, ki je v uvodnem govoru poudarjal, da je kartel pivovarnarjev zvišal cene piv za 2 K pri hektolitru, gostilničarska zadruga ljubljanska pa še posebej za 6 kron, tako da se ima odslej prodajati pivo po 12 kr. vrček oz. 24 kr. liter. Iz tega se vidi, da ljubljanski gostilničarji ne le da niso nastopili proti kartelu, ampak so cene pivu, ki je najbolj pije delavsko ljudstvo, še trikrat toliko povišali kot kartel. Da je to krivičen naskok na konsumente, so izprevideli nekateri gostilničarji sami, ki so nastopili na sestanku gostilničarjev proti temu. Bili so pa v manjšini. Na shod je povabljeni tudi gostilničarska zadruga. Nato so govorili gostilničarji gg. Pok, Goršič in Bole. Prvi je dejal, da na shodu gostilničarjev niso hoteli dati na glasovanje njegovega predloga, naj bi se pivo točilo po 8 kr. kozarec in 11 kr. vrček, drugi, da odslej ne bo jemal več piva od pivovarnarjev, tretji pa govoril o shodu gostilničarjev, kjer je govornik priporočal, da se bojkotira kartel in da se ljubljanski gostilničarji ne smejo dati komandati od njega. V imenu zadruge gostilničarjev je govoril njen tajnik g. Pintar, ki je hotel navajati vzroke, ki so prividele gostilničarje do tega, da so zvišali ceno piva. Zadruga so ustanovljene zato, da koristijo svojim članom. Že leta 1895 so pivovarnarji zvišali gostilničarjem cene piva, zato je zdaj opravičeno, da zvišajo tudi gostilničarji te cene. Tu je nastal strašen vrišč, vpijite, piskanje in živiganje. Govornik je še nekaj govoril, a ga ni nihče nič več razumel zaradi vrišča, zato je stopil z odrą. Za njim je govoril g. Etbin Kristan, če je res opravičeno zvišanje cene pivu ali ne. Zadruga gostilničarjev je vedno preiziral konsumente. Pravi, da zdaj, ko je kartel pritisnil nanjo, nima druge poti kot vdati se. Pivovarnarji so načrčili gostilničarjem, da morajo od njih zvišane cene piv še vzdigniti. Vodstvo zadruge je najbrž naprosilo pivovarnarje, da so ji nastavili nož. Pravi se, da mora zadruga skrbeti za koristi svojih članov. Ali se prav to skrbeti, da razburijo vso Ljubljano? Vsi konsumenti ljubljanski se morajo stavit v organizacijo slabješih proti močnim. Trdi se, da so se delavski plači povišale. Kosler je pometel do-

mače slovenske delavce iz pivovarne, ko so zahtevali zvišanje sramotnih plač, ter si vzel tuje delavce iz vseh delov sveta. Za zboljšanje ni izdal niti vinjarja. Puntigam in Reinighaus producirata leta 700.000 hl piva. 200.000 K znača zvišanje plač njih delavstva, zdaj pa hočeta dobiti na ta račun 1.400.000 K (fej-klico), ljubljanski gostilničarji jim pa pomagajo. Ječmen se je v zadnjih 30 letih znižal v ceni, hmelj pa, če ne enečiji, je enak. Pivovarnarji uživajo državne podpore v obliku različnih refakcij na železnicah. Na shodu kranjskih gostilničarjev septembra lanskoga leta je bilo čuti, da hočejo gostilničarji ustanoviti lastno konkurenčno pivovarno. Zdaj je na tej čisti tihi. Če nimajo gostilničarji toliko, da bi napravili svojo pivovarno, naj jo napravi občina, ki ima skrbeti, da se olajša življenje občinjarjev. Da kartel diktira kazni, če ne pojde vse po njejovih načrtih, je izsiljevanje, ki spada pod kazenski zakon. Potrebna je samopomoč in kdor je zaveden, bo sklenil in se držal sklepa: Piva ne bom pil, če bo po 12 kr. vrček! (Velikansko odobravanje.) Delavstvo bo treba poučiti, da je alkoholstrup in treba bo pričeti z abstinenčnim gibanjem. Končno je pozival govornik na krepko organizacijo vseh konsumentov. Ko je g. Bole reagiral na g. Pintarjevo trditev, da je tu več govoril kot na sestanku gostilničarjev in dejal, da Tost na dotičnem sestanku ni nastopil za zadrugo, očigosal je g. Kocmür ravnanje slovenskih društev, ki prirejajo veselice pri Koslerju in ne v slovenskih gostilnah. Ravno tako je šibal v ostrih besedah ljudi, ki se štejejo za Slovence, pa pijejo tuje nemško pivo in ne domačega. Govornik je končno priporočal, naj se sploh opusti pijača ali vsaj pivo. S tem je bil shod končan.

Selska počitna služba na Rožniku. S 1. julijem t. l. se uvede na Rožniku selska počitna služba, in sicer tako, da se bodo dostavljale po enkrat na dan poštnie pošiljatve (iz Ljubljane ob osmih zjutraj) in pobirale: a) navadne in priporočene pošiljatve, pisemsko pošto, brzojavke in poštni nalogi; b) zaprta pisma do 1000 K vredna; c) zneski k poštnim nakaznicam do 1000 K; d) zavitki brez vrednosti in pa taki, ki so vredni do 1000 K, če niso tako obsežni in težki, da bi selskega pismonoša preveč obremenili; e) vloge na knjižice poštne hranilnice in na položnice čekovnega prometa do 1000 K pri vili Zori in pri Čonku, na Spodnjem Rožniku, Drenikovem vrhu, Zgornjem Rožniku in na Novem strelišču.

Z dežele se nam poriča. Z ozirom na sobotni uvodni članek "Südmärkte na delu" stavimo sledočno: Ljudje, kateri prihajamo v Ljubljano nakupovat, se vsled poštanjanja pripravnega vodnika večkrat ne vemo kam obrniti, zatorej prosimo sobotni zaznamek südmarskih trgovcev spopolnit, da jih zmoremo v nadalje obiskavati, kajti lahko bi zašli pomotoma v kako slovensko trgovino. Gorenjo željo smo gojili že dalj časa, pa se nam do zadne sobote ni hotela spomnil.

Častno svetinja za 40letno zvestvo službovanje je dobil upokojeni kurilnični delavec in pomožni kurjač južne železnice Ivan Lember in na Borovnici.

Utopljenje so našli v soboto pri Gradiču pri Litiji v Savi in ga potegnili na suho. Sodijo, da je identičen s 55letnim kleparjem in merodosecm I. Staderjem, pristojnim v Kamnik.

Gozdi požar je divjal v petek v gozdu "Sviben" pri Litiji. Pogasili so ga v pol ure, sicer bi bil načrnil ogromno škodo. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Smrten padec. Ko je šla 36letna posestnikova žena Kata in Ilovář iz Gozda pri Trebeljevem v cerkev k vpeljavanju, je padla na poti in dobila take notranje poškodbe, da je umrla. Zapustila je mož 6 majhnih otrok.

Zasulo je 17letnega Josipa Matka iz Bučke, ko je v Karmelu pri Št. Janu delal pri akordantu Peclou. Potegnili so ga mrtvega na prost.

Selsko veselice v proslave 60letnega vladanja cesarja Franca Jožefa I. priredita kamniška deška in dekliška šola dne 5 in 12. julija ob 5. popoldne. Spevogro je sestavil učitelj Emilia Damiani.

Zastrupili se je v Idriji 41letni oženjeni kočar Ivan Demšar po domače "Špič". Pil je jesihovo esenco, v katero je nameščal kapice zlepken. Vzrok domači prepriči zaradi pisančevanja samomorilca.

Požar na Bledu. Z Bledu se nam piše: Prizori, ki so se vršili včeraj na Bledu in se vrše še danes, so tako pretresljivi, da se ne da popisati. 35 hiš z vsemi gospodarskimi poslopiji je docela uničenih. V največ slnčajih ljudje niti blekle niso mogli rešiti: pogorelo jim je vse. Neumorni napor požarnih bramb in pa — kar

je treba posebno poudarjati — dlovelokljubna poštrvovalnost dobroščnih blejakih letovilčnikov, ki so zastavili vse svoje moći, da ustavijo silni požar, ves ta nadčloveški napor je bil malone brezuspešen, kajti silni element je kljuboval vsem človeškim silam in se širil tako po bliskovo, da si je ubogo ljudstvo komaj rešilo golo življenje. Bede je velika naskača in pomorč nujno potrebnata. Na sreču blagih ljudi trkamo danes in prosimo, usmilite se ubogih pogorelcov. Karkoli, bodisi še tako majhen dar, nam bo v veliko podporo. Skupne škode je 300.000 K. Ogenj je vedno pograšen. Vojaštvo neumorno dela. Nevarnost je ni izključena. Vse zavisi od vetrarja. Vsi hoteli so nepoškodovani. Tujski promet je povsem neoviran.

Višji uradnik Keller, načelnik železniške postaje na Jesenicah, je odstavljen od svoje službe na Jesenicah. S tem je izpolnjena želja ne samo jeseniškega prebivalstva, nego vsega slovenskega potujodega občinstva. Keller je še v ponedeljek pokazal svojo robost napram neki kmeti, nad katero je kričal brez povoda kakšen drvar. Poleg stojecih višji uradnik, ki je najbrže določen za njegovega naslednika, je ogrožen gledal ta prizor. Kasneje sta s Kollerjem stala na peronu. Približala se je jima stará ženica ter nekaj povprašala. V Kollerjevi družbi se nahajajoči višji uradnik jo je prijazno prijazno prial za roko in jo je osebno približal k železniškemu vozu, v katerega naj vstopi. Koller je ves frapiran gledal ta prizor, ker je dobročut, da ga je njegov tovariš hotel pošteno zafrkniti radi njegovega goričnega surovega nastopa proti ubogi kmeti.

Učiteljsko društvo za celjski okraj zboruje v nedeljo, dne 5. julija ob 10. predpoldne v Celju. Voliti se tudi delegati za glavni zbor "Zaveze avstrijskih jugoslovenskih učiteljskih društev", ki se vrši letos v Gorici.

Zalska moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je na svojem rednem občnem zboru sklenila prirediti meseca julija kegljanje na dobrinke, a jeseni pa vinsko trgovje in srečolov v korist družbi sv. Cirila in Metoda. Tudi se bodo pobirali redno mesečni radovoljni doneski kot narodni davek.

Samomor. V Črešnjevcih pri Slov. Bistrici se je obesil 77 letni Val Juhart iz strahu pred kaznijo za neuverno zločinstvo. V Cerknici pri Št. Ilju v Slov. gor. se je ustrelil 22 letni preparater K. Knödel, doma iz Čmureka.

Utonila je v Muri pri Gornji Radgoni učenka Stanek.

Zverinski oče. V Področjih na Koroškem so zaprli delavca E. Hudermanna, ker je izvršil na svoji 9letni, hromi hčeri grozno hudodelstvo. Živinski človek, ki mrzi delo, je stanoval s svojo rodbino v leseni kolibi, ima devet, večinoma pohabljenih otrok, ki so z beranjenjem moralni preživljati sebe in njega.

Nove vojaške godbe pri deželi Brambi bodo dobiti le načrnila pihala, da trobijo koračnice. Koncertov te godbe ne bodo prirejale ter vsled tega tudi ne bode konkurenca ne dosedanjim vojaškim, niti civilnim godbam.

Poskušen samomor. Včeraj je v nekem tukajnjem hotelu trgovski potnik Leopold Marcus, rojen 1885. l. na Dunaju, s samomorilnim namenom pod sublimat in takoj nato poklicil sebarico, da je poslala po zdravniku g. dr. Zajcu, ki mu je dal prvo pomoč, potem pa odredil, da so ga z rešilnim vozom prepeljali v deželno bolničnico, kjer so mu izprali želodec in bode v kratkem okreval. Marcus je napisal pismo, v katerem je povedal, da se je zastrupil s sublimatom in da ga je gnalo v smrt razmerje z neko žensko.

Nesreča. Danes dopoldne je trgovki gđ. Viktorji Elsnerjevi v lastni trgovini v Solskem drevoredu spodrsnila lestev, vsled česar je tako nesrečno padla, da si je zlomila nogo. Prvo pomoč ji je dal zdravnik gosp. Dr. Oražen, potem je pa odredil, da so jo prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Tativlje. Danes dopoldne je bila vdovi Mariji Slabinovi na Vodnikovem trgu iz žepa ukraden denarnica z manjšo vsoto denarja. — Tovarnarju g. Ivan Semannu je bilo včeraj ukradenega iz veže v Vegovič ulicah za 26 K perile, ki je bilo deloma znamenano s črkama I. S.

Delavško gibanje. Včeraj so se z južnega kolodvora odpeljali v Ameriko 4 Slovenci in 5 Hrvatov. Predvčerjnjim je šlo tja 9 Ogrov, nazaj se jih je pa s posebnim vlakom odpeljalo 346.

Najdeno. Zasebnica Marija Frikovčeva je našla črno ročno torbico. — Usnjarije žena Uršula Pavličeva je našla srebrno žensko uro z ovratno verižico. — Zasebnica Teodor Orehkova je našla rjavo denarnico z manjšo vsoto denarja.

Zgubil je neki gospod med vožnjo na cesti od Šmarja na Dolnjakem do Ljubljane bankovec 50 krov. Pošteni najditelj naj ga odda proti običajni nagradi pri mestni politici.

Kinemograf Edison na Dajnski cesti nasproti kavarni "Evropa" ima od danes do sobote slediči zanimiv spored: Ženska kot reklama. (Smešno.) Sevastopol v Rusiji. (Interesanta, po naravi posnetata projekcija.) Nezvesti prijatelj. (Žalogra.) Japonski metulji. (V barvah.) Za splošno žensko volilno pravico. (Smešno.) V petek sodeluje pri predstavah damske orkester.

Zaklalo se je v mestni klavnicni ljubljanski od 14 junija do včetv. 21. jun. 78 volov, 2 kravi, 3 biki, 79 pravičev, 231 telet, 41 koščunov in koščkov in 67 kožličkov; zaklane živine se je vpeljalo 1 krava, 12 telet in 405 kg mesa.

Društvena godba Ljubljanska koncertuje jutri zvečer na vrtu hotela "Ilirija" (Kolodvorske ulice). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Malinčev sirup. Večkrat smo imeli priliko piti malinčev sirup lekarnej Piccolija v Ljubljani in ga priporočamo zmešanega z vodo kot izborni zdravljivo pijačo.

Drobne novice.

Obravnavata proti filozofu Sčinjskemu, ki je ustrelil galiskega namestnika grofa Potockega, se je pričela včeraj pred porotniki v Ljubljavi. Obširna obtožnica se je prečitala najprej poljsko, potem pa na zahtovo morilčevih zagovornikov — vseh je pet — tudi v malorusčini. Obtožnica navaja več dejstev, iz katerih je razvidno, da je bil umor dogovoren med ruskim dijaštvom. Obtožnec se je obširno zagovarjal. Izrecno je izjavil, da ga ni nihče za humor nagovoril ter sploh nima sokriva. Svoj čin prizna, toda krivega se zradi tega ne čuti. Grof Potocki kot človek se mu je smilil, posebno se mu je smilila vdova z otroci, toda pasti je moral, da se vrže zistem. Zahtovo zagovornikov, naj se preišče obtoženčev duševno stanje, ker so v njegovi rodbini že štiri osebe izvršile samomor, ki so sodišči odklonili. Povabljenih je le pet pričevendar bo obravnavata trajala več dni.

Potopljeni vojni ladja. Russka križarka »Nikoljev« je na potu na Finsko izginila. Splošno se sodi, da so ladjo potopili revolucionarji. Na križarki je b

Spretna prodajalka

prična in poščena se sprejme tako pri tvarki J. Kober v Ljubljani, Stari trg št. 9. 2274-1

Išče se ena ali dve meblovani sobi

partnerne ali I. nadstropje tako ali z 15. julijem. Ponudbe pod "Snažno" posta restante, Ljubljana.

Stanovanje

s 4 sobami ter sobo za služenijo 18čna stranka brez otrok za 1. oktober v Ljubljani. Na razpolago naj bi bilo nekaj senčnatega vrta.

Ponudbe na uprav. "Slovenskega Naroda". 2270 1

Nova enonadstropna hiša (vila) v prav prijaznem kraju v Ljubljani, s prosti ter idilično lego in lepim vrtom, davka prosta, se preda. Zahteva se samo polovico kupnine, odnosno tudi manj, drugo lahko ostane na hiši.

Informacije daje upravnštvo "Slov. Naroda".

Starejši vrtnar

črenjen, brez otrok, dobro vajen oskrbovanja sadnega drevja, vrtnic, cvetic in sočivja, z dolgoletnimi izpričevali, bi svoje sedanje mesto rad premenil do 1. avgusta. Šel bi na večje vrtnarstvo, prav rad na deželo za vlaščega vrtnarja. 2278-1

Cenjeni dopisi se prosijo pod "Vrtnar" Ščenburgove ulice št. 1 v Ljubljani.

Shod gostilničarjev Ljubljanske okolice.

Na mnogoštevilno obiskovanem shodu gostilničarjev Ljubljanske okolice na Koslerjevem vrtu danes, se je soglasno sklenilo ustanoviti gostilničko zadrugo za Ljubljansko okolico in se je že izvolil pripravljalni odbor. Na tem sestanku se je tudi sklenilo, s 1. julijem prodajati pivo v sodkih in steklenicah po 24 vin, 10 pa po 16 vin, in to radi tega, ker so pivarnarji poskočili s ceno pivu za 2 K pri hl; kar naj slavno občinstvo blagovoli vzeti na znanje. 2275

HOTEL „ILIRIJA“ v Ljubljani. Jutri, v četrtek, 2. julija velik

KONCERT popolne

Ljubljanske Društvene godbe. Zutetek ob 8. Vstop prost.

Toči se izvrstno marčno, plzenjsko in monakovsko pivo, garantiрано pristna domača vina iz najboljih vinskih goric, štajerski rizling in zavrdan, istrski teran in refosko. — Vobče priznana dobra kuhinja.

Za obilen obisk se priporoča Marija Novak hotelirka. 1567-9

Malinčev ■ SIRUP lekarnarja

Piccolija v Ljubljani

c. in kr. dvornega dobavitelja, poščevoga dvornega dobavitelja je izborni prirodni izdelek. Poštni zaboljek s 3 kg sirupa se pošlje poštne proti povzetju za 4 K. v sodkih po 10, 20, 40 in 100 kg sirupa z zavojem vred po 1 K. Sterilizirane steklenice z okoli 1 kg vsebine se prodajojo v Ljubljani z zavojom vred v Ljubljani po 25 stekl. z zavojom vred v Ljubljani po 25 K. 35 h. Narotila po povzetju.

Soba s hrano

za 3 do 4 tedne se nene. Glavni pogoj: poraba vrta. 2281

Več v uprav. "Slov. Naroda".

Za novembrov termin se odda

Stanovanje

na Miklošičevi cesti št. 6, I. nadstropje. Stanovanje obstoji iz 3 sob, predstobe in pritiklin. 2280-1

Več se izve tam.

Svarilo.

S tem naznanjam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravila moja žena Jerica Zemlič na moje ime. 2285

Matevž Zemlič pom. sprevodnik Juž. žel.

Absolviran šestošolec

se sprejme kot aspirant v lekarno

Pismeni pogoji na J. R. Hočvar, lekarnar na Vrhniku. 2277-1

Sprejmeta se samostojen stavni

risar = Episar

zmožen obeh jezikov in knjigovodstva.

Josip Hronek 2284 1

stavbna tvrdka na Bledu (Gorenj.)

Oblastveno varovano!

„Hygienicus“

senzacionalna iznajdba, ki daje oblačilnemu blagu izgledanje novega.

Neurpljivo za namizno, posteljno, toaletno perilo, bele (ne škrobljene) srajce, bluze, nevestinske opreme, vratce, zastorce, čipke, pajčolane itd.

„Hygienicus“ dela perilo konsistentno in izredno voljno kakor žamet, pavolnata blagom pa daje izgledanje holandskega platna. Vedno enako velikega učinka za vse tkanine: platnene pavolnate, velnate ali svilene.

Razkuževanje: 2147-5 Debiva se v vseh špererijskih, kolonialnih, drogerijskih in podebnih trgovinah.

L. CHIOZZA & COMP., CERVINJAN, PRIMORSKO.

Varstvena znamka.

Dojilka

25 let star, zdrava, isče mesta: Več v Spodnji Ščiki štov. 53

pri Ljubljani. 2279-1

Mademoiselle 2231-2

André Prévot

(Institutrice brevetée) prôvient qu'elle part, le 3 Juillet, à Paris, pour les vacances et sera de retour, à Ljubljana, le 15 Septembre 1908 pour reprendre les leçons de França.

Vsa 1413-11

parketska dela

prevzema ter da material

JOSIP PUCH

Ljubljana, Gradaške ul. 20.

Ceno! Solidno!

Sive koroške kose

izdeluje tovarna za kose

Karel Zeilinger

v Himmelbergu

iz najboljšega koroškega litrega jekla

v poljubni obliku in množini. 1342-3

Cene in vzroci kos se pošljajo

na zahtejanje franko.

Oblastveno varovano!

„Hygienicus“

izboljšava iznajdbo, ki daje oblačilnemu blagu

izgledanje novega.

Neurpljivo za namizno, posteljno, toaletno

perilo, bele (ne škrobljene) srajce, bluze,

nevrestinske opreme, vratce, zastorce, čipke,

pajčolane itd.

„Hygienicus“ dela perilo konsistentno in izredno voljno kakor žamet, pavolnata blagom pa daje izgledanje holandskega platna. Vedno enako velikega učinka za vse tkanine: platnene pavolnate, velnate ali svilene.

Razkuževanje: 2147-5

Debita se v vseh špererijskih, kolonialnih,

drogerijskih in podebnih trgovinah.

L. CHIOZZA & COMP., CERVINJAN, PRIMORSKO.

Varstvena znamka.

2283

Kinematograf „Edison“

V sredo in soboto nov spored.

Več se razvidi in lepakov.

2283

Dunajska cesta

nasproti kavarne „Evropa“

veležganjarni in rektifikarni sadja

M. ROSNER & Co., Ljubljana

Sp. Ščika, poleg Koslerjeve pivovarne.

2283

Slirovka

tropinovec 1296-24

kranjski brinovec

2283

Vodovodi Konrad Lachnik, Ljubljana

Beethovenove ulice štov. 4.

Brzozovi: Lachnik-Ljubljana.

2283

Inženir - hidrotekti

2284-71

podzemni kanalizacijski sistem

zavojevi, kopališčki naprave

zavojevi, kanalizacijski sistem

zavojevi, kanalizacijski sistem</p

**zidarske strojne opeke,
zarezane strešnike (sistem Marzola)**

(za privezanje ali pribitje na late, torej popolnoma varno proti novitki.)

Ponudimo vsako poljubno množino:

**Portland-cement najboljše vrste,
peči, štedilnike in drugi stavb. materijal.**

1908 11

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana.

**Urarski
učenec**

se sprejme pri Rudolfu Rusu v
Kranju. 2265 2

V bližini c. kr. vije realke se za
bodoče šolsko leto sprejme
dečki ali deklice
na hrano 2227-2

in v dobro ter skrbno nadzorstvo.
Klavir na razpolago. Natančnejša po-
jasnila iz prijaznosti v trgovini gdđ.
Vilme Rudholzer, prej Alber, Schäf-
fer, Kongresni trg 7 v Ljubljani.

RESTAURACIJA

z zaloge piva v večjem mestu v
Istriji se odda v najem. Podjetniki
morajo razpolagati z večjo vsoto de-
narja. 2255-2
Ponudbe pod „Podjetje“ na
uprav. „Slov. Naroda“.

Išče se
prodajalka
pridna, v trgovini mešanega blaga
popolnoma večja in popolnoma za-
nesljiva. 2204-4
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Novost!

Zastonj in poštnine prosto naročajte
moj novi veliki
cenik s koledarjem

za vsakovrstna darila, ki je ravno izšel.

FR. ČUDEN urar in trgovec
v Ljubljani.

Lepa poletna

stanovanja

z vso opravo, kopališčem itd. Ima-
že za oddati Fran Jaro v Med-
vedah. 2260 3

NIGRIN

najboljše mazilo za čevije
daje najlepši blesk in obranja usnje stanovitno
NIGRIN je z zdravstvenega stališča
toplo priporočati, ker NIGRIN usnja tudi ob
neprestani rabi ne zapre neprodušno, torej
ne zabranjuje izhlapevanja nog. 809-18

Napredaj povsed.

St. Fernolendt, Dunaj, c. in kr. dvor. dobavitelj.

Velika serijska prodaja!

60% nižje cene za vse poletne predmete h. pr.: damske ba-
tiste in svilnate obleke, svetle obleke, piketasta in platnena
krila ter čipkaste in batistaste bluze.
Moške in dečke listrene in pralne obleke in lahke obleke
iz poletnega blaga.

,Angleško skladišče oblek“
O. BERNATOVIC
v Ljubljani, Mestni trg štev. 5.

868 37

... Velika ... : Priznano najboljša ...
zaloga oblek { delavnica za izdelo-
za gospode in dečke. } vanje oblek po meri.

Stalne, na vsakem pred-
metu označene cene. ...
Velika zaloga domačega in
prijetno angleškega blaga.

A. KTUNC
Ljubljana, Dvorski trg štev. 3.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Subskripcija

na 2500 delnic četrte Izdaže Ljublj. kreditne banke v Ljubljani po K 400 nominalu v skupnem znesku K 1,000.000

Redni občni zbor delničarjev z dne 6. marca 1907 je sklenil spremembo §-a 4. bančnih pravil in povišanje delniške glavnice od dosedanjih K 2,000.000— na K 3,000.000— z izdanjem 2500 komadov novih polno vplačanih na imetnika se glasečih **delnic po K 400— nominalu**.

Obenem je pooblastil upravni svet, da razpiše zadevno subskripcijo kadar bo to smatral za nadaljni razvoj banke potrebnim.
Ta sklep je odobrilo c. kr. ministrstvo notranjih zadev sporazumno s c. kr. finančnim ministrstvom z odlokom z dne 30. maja 1908 štev. 12278.

§ 10. odd. 4 bančnih pravil predpisuje, da vloge na knjižice ne smejo presegati dvojnega zneska vplačanega delniškega kapitala. Ker pa znaša sedanje stanje vlog na knjižice že čez K 4.000.000— in nadalje z ozirom na bližajočo se otvoritev podružnice v Trstu je sklenil upravni svet razpisati subskripcijo v roku od 1. do 15. julija t. l. pod sledečimi pogoji:
Prednost do mladih delnic imajo imejitelji starih in pripada torej na vsaki **2 star 1 nova delnica**. Delnice, katerih ne prevzamejo dosedanji delničarji, se po izidu subskripcije dodelijo gg. subskribentom nedelničarjem.
Ljubljanska kreditna banka vabi torej:

1.) Svoje dosedanje delničarje k subskripciji novih delnic za kurz K 430— za vsako novo delnico v nominalni vrednosti K 400— s pravico do dividende od 1. januarja 1909.

2.) Gg. subskribente nedelničarje k subskripciji za kurz K 480— za vsako novo delnico s pravico do dividende od 1. januarja 1909.

3.) Vpisovanje novih delnic se vrši s posebnim zglašilom od 1. julija do 15. julija t. l. proti predložitvi starih delnic brez kuponskih pol pri **blagajnah centrale v Ljubljani** in pri podružnicah v Spljetu in Celovcu. Stare delnice se pri predložitvi prekolekujejo in takoj vrnejo.

4.) Pri vpisovanju se mora položiti za vsako novo delnico K 130 od delničarjev, in K 180 od nedelničarjev v gotovini.

5.) Drugi obrok v znesku K 150— za vsako delnico se mora plačati do 1. septembra t. l.

6.) Tretji obrok v znesku K 150— za vsako delnico se mora plačati do 1. novembra t. l.

V ostalem se prepušča vsakemu subskribentu prosto, da vplača tudi ves znesek naenkrat.

Vse zneske vplačane na nove delnice bode banka obrestovala po 4 3/4 % od dne vplačila do 31. dec. t. l.

O izvršenih vplačilih se izročijo gospodom subskribentom začasno potrdila in po 31. decembru 1908 popolni obračun.

Proti vrnitvi vseh potrdil o izvršenih vplačilih se bodo izročile nove delnice gospodom delničarjem začetkom leta 1909.

V Ljubljani, dne 27. junija 1908.

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke.